

Opetussuunnitelma

Luoteis-Helsingin musiikkiopisto 1.8.2018

Oppilaitoksen toiminta-ajatus

Luoteis-Helsingin musiikkiopisto on oppilaitos, jonka tehtävänä on antaa musiikin laajan oppimäärän mukaista opetusta. Musiikkiopisto järjestää myös konsertteja sekä osallistuu toiminta-alueensa kulttuuritapahtumiin ja musiikkikulttuurin kehittämiseen.

Opetus on tarkoitettu pääsääntöisesti kouluikäisille nuorille. Musiikkiopistossa annetaan myös pääasiassa alle kouluikäisille lapsille tarkoitettua varhaisiän musiikkikasvatusta. Lisäksi musiikkiopistossa annetaan opetusta aikuisille, jotka haluavat opiskella musiikkia tavoitteellisesti.

Luoteis-Helsingin musiikkiopistoa ylläpitää Luoteis-Helsingin musiikkiopiston kannatusyhdistys ry. Musiikkiopiston toimialueena on koko Helsingin kaupungin alue, mutta erityisesti Lassilan, Haagan, Kannelmäen, Malminkartanon ja Pikku-Huopalahden asuinalueet.

Oppilaitoksen arvot, oppimiskäsitys, oppimisympäristö ja työtavat

Opetuksella tuetaan oppilaan tavoitteellista musiikin harrastusta, oppilaan kokonaisvaltaista kehitystä yksilönä (omat edellytykset ja toiveet, luovuus, itsearviointi ja vastuu omasta opiskelustaan ja elämästään, oman musiikin tekeminen) ja oppilaan kokonaisvaltaista kehitystä ryhmän jäsenenä (yhteismusisointi, musiikin kuunteleminen ja oman musiikin sovittaminen ja esittäminen).

Oppilasta tulee kannustaa esiintymään ja annetun suullisen ja kirjallisen palautteen on tuettava oppilaan hyvän itsetunnon kehittymistä. Näin lapsista ja nuorista kehittyy musiikkia tuntevia ja harrastavia aikuisia. Opetuksessa huomioidaan kuitenkin myös mahdollinen musiikin ammattiopintoihin valmentautuminen.

Opetus pohjautuu oppimiskäsitykseen, jonka mukaan oppiminen on aktiivinen ja tavoitteellinen prosessi, johon yksilöllisten ominaisuuksien ja motivaation lisäksi vaikuttaa opiskeluympäristö.

Oppilaitoksen toimintakulttuuri

Luoteis-Helsingin musiikkiopisto on

- oppilailleen virikkeellinen kasvuympäristö, jossa vallitsee avoin, rohkaiseva ja turvallinen ilmapiiri
- työntekijöilleen mielekkään ja tuloksellisen työskentelyn paikka sekä
- ympäristölleen kulttuurielämän vaikuttaja

Oppilaalle annetaan mahdollisuus asettaa omat tavoitteensa, oppia työskentelemään itsenäisesti ja yhdessä toisten kanssa sekä löytää itselleen sopivia työskentelytapoja.

Keskeistä on vuorovaikutus opettajan ja oppilaan välillä ja oppilaiden kesken sekä erilaisten oppimis-, työskentely- ja arviointitapojen huomioinnin.

Opetuksen yleiset tavoitteet

- Esittäminen ja ilmaiseminen
- Oppimaan oppiminen ja harjoittelu
- Kuunteleminen ja musiikin hahmottaminen
- Säveltäminen ja improvisointi

Opintokokonaisuuksien laskennalliset laajuudet

Laajan oppimäärän opinnot ovat yhteensä 1300 tuntia. Perusopinnot opintoaika (5-10 vuotta) riippuu oppilaan aloituksesta. Syventävien opintojen opintoaika on 3 vuotta.

perusopinnot (800 tuntia)

- instrumenttiopinnot (315 tuntia)
- musiikin perusteet (140 tuntia)
- yhteismusisointi (210 tuntia) Orkesteri- ja yhtyesoittajalle kuuluu kuitenkin tätä suurempi määrä yhteissoittoa, joka vähentää valinnaisaineiden määrää.
- valinnaisaineet (135 tuntia) Valinnaisaineiden tarjonta vaihtelee vuosittain.

syventävät opinnot (500 tuntia)

- instrumenttiopinnot (140 tuntia)
- yhteismusisointi (105 tuntia)
- valinnaisaineita (255 tuntia)
- Oppilas valmistaa oman kiinnostuksensa mukaisen lopputyön.

Oppilas voi jakaa opintojaan useamman instrumentin kesken tai instrumentille ja sävellykselle. Instrumenttiopinnot voi jakaa seuraaville oppiaineille:

- puhallinsoittimet: huilu, nokkahuilu, klarinetti ja trumpetti
- jousisoittimet: viulu, alttoviulu ja sello
- pianonsoitto
- kitaransoitto
- kanteleensoitto (kansanmusiikki)
- laulu (klassinen ja poplaulu)
- sävellys

Perusopintojen opintokokonaisuudet

Perustason instrumentti- ja mupeopinnot on jaettu soittimesta riippuen 2-4 opintokokonaisuuteen. Oppilas siirtyy opintokokonaisuudesta seuraavaan sitten kun oppimistavoitteet täyttyvät.

Syventävät opinnot

Oppilas valitsee neljästä syventymiskohteesta häntä eniten kiinnostavan. Musiikkiammattiin pyrkivälle oppilaalle tarjotaan mahdollisuus muita laajempiin opintoihin.

- soitto tai laulu
- yhtyesoitto tai -laulu
- sävellys ja/tai sovitus
- säveltäminen

Oppimisen arviointi

Oppimista arvioidaan jatkuvasti ja oppilas saa opettajilta kannustavaa palautetta. Kun oppilas on siirtymässä opintokokonaisuudesta seuraavaan, kyseisen kurssin opettaja keskustelee kollegan kanssa. Oppilaalle voidaan järjestää myös vanhamuotoinen tasosuoritusilaisuus, jos hän niin haluaa.

Oppilasta kannustetaan jatkuvaan itsearviointiin, koska oppimisen säätelämisessä on tärkeää, että oppilas oppii tarkkailemaan omaa opiskeluaan ja oppimistaan tiedostaen niihin sisältyvät vahvuudet ja heikkoudet.

Opiskelu on tavoitteellista ja edellyttää harjoittelua. Kaksi ensimmäistä vuotta ovat koevuosia, joiden aikana selviää, että onko oppilaalla edellytyksiä ja kiinnostusta jatkaa laajan oppimäärän opintojaan.

Oppimäärän yksilöllistäminen

Mikäli oppilas ei vammaisuuden, sairauden tai muun näihin verrattavissa olevan syyn vuoksi kykene opiskelemaan oppilaitoksen opetussuunnitelman mukaisesti, opetussuunnitelman tavoitteita voidaan yksilöllistää vastaamaan oppilaan edellytyksiä. Tällöin oppilaalle laaditaan henkilökohtainen opintopolku, jossa määritellään opiskelun tavoitteet, opiskeluaika, opetuksen toteuttamistapa, tarvittavat tukitoimet, mahdolliset suoritukset ja arviointimenettely. Opetusta järjestettäessä on otettava huomioon, että opintojen tavoitteet ovat musiikkikasvatuksellisia. Oppilaalta edellytetään kykyä omaksua annettavaa opetusta. Tavoitteissa painottuvat oppilaan musiikillisten kykyjen ja taitojen kehittäminen hänen omista lähtökohdistaan käsin sekä musiikin elämyksellinen kokeminen. Opetusta voidaan toteuttaa sekä yksilö- että ryhmäopetuksena.

Oppilaaksi ottamisen periaatteet

Uudet oppilaat valitaan oppilasvalintahaastatteluissa, jotka järjestetään yleensä keväisin. Samalla valitaan pariopetuksessa aloittaville oppilaille mahdollisimman sopivat parit.

Yhteistyö huoltajien ja muiden tahojen kanssa

Musiikkiopisto pyrkii toteuttamaan tehtävänsä yhteistyössä mm. päiväkotien, peruskoulujen, seurakuntien, vanhainkotien, yhdistysten ja muiden taiteen perusopetusta antavien laitosten kanssa. Myös kodin ja musiikkiopiston yhteistyötä tulee korostaa tavoitteiden saavuttamiseksi.

Toiminnan jatkuva kehittäminen

Oppilaitoksen toiminnan kehittäminen tapahtuu yhdessä oppilaiden, heidän perheidensä, opettajien ja hallinnon kanssa. Työ on jatkuva prosessi, joka toteutuu yhteisissä tapaamisissa, vanhempainilloissa, konserteissa ym. Ajan tasalla oleva toiminnan arviointi edellyttää tietoisuutta siitä, mitä taideopetuksen alalla tapahtuu kansallisesti ja kansainvälisesti. Oppilaitos osallistuu aktiivisesti tapahtumiin, keskusteluun ja kilpailuihin sekä tukee henkilökuntansa jatkuvaa kouluttautumista. Vireä yhteistyö ja verkottuminen eri alojen toimijoiden kanssa pitää oppilaitoksen vuorovaikutuksessa yhteiskunnan yleisten kehityslinjojen kanssa.

Varhaisiän musiikkikasvatuksen opetussuunnitelma

Luoteis-Helsingin musiikkiopisto 1.8.2018

Tavoitteet

Luoteis-Helsingin musiikkiopiston musiikkileikkikoulussa luodaan pohjaa myönteiselle ja hyvälle musiikkisuhteelle. Keskeisin tavoite on antaa lapselle iloa, elämyksiä ja onnistumisen kokemuksia musiikin parissa. Samalla luodaan valmiuksia ja taitoja myöhemmälle musiikkiharrastukselle. Lapsi kehittyy kuuntelemaan ja kokemaan musiikkia sekä ilmaisemaan itseään musiikin keinoin. Pienten lasten kohdalla opetus on hyvin kokonaisvaltaista kasvun ohjausta.

Musiikkileikkikoululaista ei arvioida lukukausittain, joten sanallista tai kirjallista palautetta ei lukuvuoden päätyttyä anneta.

Keskeiset sisällöt

Opetuksen keskeiset sisällöt muodostuvat eri musiikin elementeistä kuten rytmi, muoto, harmonia, melodia, dynamiikka ja sointiväri. Musiikillinen ilmaisu näyttäytyy eri muodoissa: liikkumalla, soittamalla, rytmittämällä, leikkimällä, loruilemalla, laulamalla, kuuntelemalla ja muita taidemuotoja integroimalla. Elämysten avulla ja leikin keinoin harjaannutetaan lapsen musiikillista muistia ja musiikin kuunteluvalmiuksia.

Opetuksen sisällöissä ja työtavoissa huomioidaan lapsen ikä ja yksilöllinen kehitysvaihe ja se, miten ryhmä yhdessä toimii. Musiikkileikkikoulussa pyritään musiikillisen tiedon ja taidon lisäksi tukemaan lapsen kognitiivista, emotionaalista, sosiaalista ja motorista kehitystä.

Vauvoryhmät (3-12 kk aikuisen kanssa) 30 min

Ryhmässä rytmitehtäviä, lorutellaan, lauletaan, tanssitaan, liikutaan sykkeessä ja kokeillaan lapsen käteen sopivia soittimia. Vauvoryhmissä saadaan musiikillisia eväitä vanhemman ja lapsen vuorovaikutukseen.

Perheryhmät (1-2 –vuotiaat aikuisen kanssa) 45 min

Ryhmässä lapsi toimii yhdessä vanhemman kanssa. Tunneilla lorutellaan, lauletaan, leikitään ja liikutaan myös itsenäisesti, sekä soitetaan erilaisia soittimia ja kuunnellaan musiikkia.

Leikkiryhmät (3-5 –vuotiaat) 45 min

Leikkiryhmissä käydään jo ilman aikuista ja harjoitellaan ryhmässä toimimista. Näissä ryhmissä on runsaasti musiikkiliikuntaa, soitetaan rytmisoittimia, lauletaan ja leikitään, opetellaan kuuntelemaan toista ja integroidaan muita taidemuotoja opetuksen lomaan. Musiikilliset elementit ovat jo vahvasti tunneilla mukana.

Kuvismuskari (4-5 –vuotiaat) 60/90 min

Kuvismuskari on taideintegraatioryhmä, jossa yhdistetään varhaisiän musiikinopetuksen sisällöt ja työtavat sekä kuvataiteen perusmenetelmät. Tunneilla opetus jaetaan puoliksi musiikin ja kuvataidetuokion kanssa.

Musiikkiosuus koostuu laulamisesta, rytmittelystä, rytmisoittimilla soittamisesta, loruilusta, liikkumisesta ja leikkimisestä tunnin teemaan eläytyen.

Kuvataiteessa perusmenetelmien lisäksi opetellaan erilaisia sekatekniikoita piirtämisestä maalaamiseen ja kollaasiin. Esimerkiksi tutustutaan valitun taiteilijan ilmaisuun, välivärien sekoittamiseen ja pohditaan omaa suhdetta arjen tuttuihin asioihin ja ilmiöihin. Kuvataidetuokiota suunnitellaan kullekin ikäryhmälle sopivaksi. Tunneilla käsitellään monenlaisia teemoja jotka muodostavat musisointiosuuden kanssa dynaamisen kokonaisuuden.

Kuvis-kantelemuskari (5-8 –vuotiaat) 60/90 min

Näissä ryhmissä edellä kerrotun musiikkiosuuden ja kuvataideosuuden lisäksi soitetaan viisikielistä kanteletta. Mahdollisissa jatkoryhmissä opittuja soittotaitoja syvennetään sointusäestyksestä näppäilyyn, sävelkorkeuksien ja harmonioiden erottamiseen ja rytminlukuun.

Soitinryhmät (6-8 –vuotiaat) kantele, ukulele

Näissä ryhmissä tutustutaan lapsen käteen sopiviin soittimiin, kuten viisikieliseen kanteleeseen ja ukuleleen. Musiikkileikkikoulun työtavat pysyvät, mutta lisäksi harjoitellaan yhdessä soittamista ja esiintymistä. Tunneilla tutustutaan rytmien tunnistamiseen, melodiakulkuihin ja sointiväreihin.

Pianomuskari (5-8 –vuotiaat), ryhmäkoko max. 7

Pianomuskarissa tutustutaan pianoon oikeana soittimena, kuitenkin leikkilähtöisesti musiikkileikkikoulun työtapojen lomassa. Tunneilla lauletaan, leikitään, rytmitellään ja soitetaan rytmisoittimia. Tutustumme soittosormiin, sorminumeroihin ja rytmeihin. Kokeilemme oppimaamme myös pianolla. Piano otetaan osaksi muskarituntia ilman suuria soiton oppimistavoitteita.

Laulumuskari (5-8 –vuotiaat)

Laulumuskarissa löydetään yhdessä laulamisen ilo ja opetellaan hyvää äänenkäyttöä. Oman äänen käyttöön rohkaistaan ja kannustetaan. Muskarin työtavat ovat keskeisellä sijalla.

Oppilaaksi ottamisen periaatteet

Uudet oppilaat otetaan ilmoittautumisjärjestyksessä.

Lukukauden pituus

Luhmon musiikkileikkikoulun lukukausi alkaa elokuussa ja päättyy joulukuussa. Kevätlukausi alkaa tammikuussa ja päättyy toukokuussa. Lukukauden lopussa pidetään yhteinen konsertti tai juhlakonsertti, jossa päätetään lukukausi yhdessä leikkien ja laulaen ja ryhmien esityksiä seuraten.

Muu toiminta

Luhmon varhaisiän opetussuunnitelma sisältää varsinaisen opetuksen lisäksi muutakin: lapsilla ja vanhemmilla on mahdollisuus osallistua oppilaskonsertteihin, soitinesittelyihin, yhteislaulu- ja leikkituokioihin ja soitinesittelykonsertteihin. Avoimet ovet järjestetään vuosittain, ja silloin pidetään kuvis-muskarituokiot ja esitellään eri vaihtoehtoja jatkaa musiikkiharrastusta Luhmossa.

Musiikkileikkikoulussa järjestetään leikkiryhmille ja vauvaperheille teemaviikkoja, joissa keskitytään ja syvennetään jotakin yhteistä teemaa eri taidemuotoja integroiden (esim. Värikylpy).

Teemaviikkojen aikana voidaan järjestää erilaisia tapahtumia, kuten leikkituokiota, rytmikylpyjä, teemapolkuja yms., jolloin normaalit viikkotunnit korvaantuvat näillä tapahtumilla. Nämä tapahtumat voivat olla joko opiston tiloissa tai opiston ulkopuolella.

Yhteistyö lähialueen muiden toimijoiden kanssa

Luhmon varhaisiän musiikinopetuksen osasto tekee yhteistyötä lähialueen päiväkotien kanssa järjestämällä lastenkonsertteja ja soitinesittelyjä. Muita yhteistyötahoja ovat vanhusten palvelutalot, kauppakeskus Kaari, kirjastot ja seurakunta.

Soitinkaruselli (6-8 v.)

Alle 6-vuotiaat otetaan vain oppilasvalinnan kautta. Oppilaat saavat 4-6 instrumentin soitonopetusta lukuvuoden aikana. Instrumentit vaihtelevat vuosittain. Soitinkaruselli on kiva tapa tutustua useisiin soittimiin ja niiden opettajiin. Moni on löytänyt tätä kautta oman lempisoittimensa.

Soitinkarusellin lukuvuosi on hieman lyhyempi, oppitunnit loppuvat jo huhti-toukokuun vaihteessa ja kurssi on yksivuotinen.